

**ผลกระทบของความรู้ด้านบัญชีภาครัฐที่ดีที่มีต่อประสิทธิภาพ
การจัดทำรายงานการเงินของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม**
The impact of good government accounting knowledge on efficiency
Preparation of financial reports of Mahasarakham University

ศิริวรรณ พลแก้ว *

Siriwan Pongaew *

Received : July 5, 2021 Revised : September 7, 2021 Accepted : February 14, 2022

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบของความรู้ด้านบัญชีภาครัฐที่ดีที่มีต่อประสิทธิภาพการจัดทำรายงานการเงินของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 98 คน ระยะเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูล 1 เมษายน 2564 – 30 เมษายน 2564 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ซึ่งความรู้ด้านบัญชีภาครัฐที่ดีได้ถูกกำหนดเป็นตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์และผลกระทบต่อประสิทธิภาพการจัดทำรายงานการเงินของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผลการวิจัย พบว่า ความรู้ด้านบัญชีภาครัฐที่ดี ด้านความรู้ทางวิชาชีพ ด้านทักษะวิชาชีพ และด้านคุณค่าทางวิชาชีพ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการจัดทำรายงานการเงินโดยรวม ซึ่งได้ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้ ควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพของนักวิชาการเงินและบัญชีให้เป็นผู้จัดทำบัญชีที่ตระหนักถึงผู้ใช้ข้อมูลทางการเงิน เพื่อให้สามารถจัดทำรายงานการเงินได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน เชื่อถือได้ เป็นไปตามมาตรฐานและนโยบายการบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ และเพื่อกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติทางการบัญชีอย่างเป็นรูปธรรมแนวปฏิบัติงานให้นักบัญชีรุ่นใหม่ให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

คำสำคัญ : ความรู้ด้านบัญชี ประสิทธิภาพ รายงานการเงิน

* นักวิชาการเงินและบัญชี ปฏิบัติการ กองคลังและพัสดุ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

* Finance and Accounting Practitioner, Professional, Division of Finance and Facilities, Mahasarakham University

* Corresponding author E-mail: siriwan.p@msu.ac.th

Abstract

This study aims to study the impact of good government accounting knowledge on the efficiency of financial reporting at Mahasarakham University. The questionnaire was used as a tool to collect data from 98 accounting practitioners in Mahasarakham University. The data collection period was April 1, 2021 – April 30, 2021. The statistics used for data analysis were correlation analysis, multiple and multiple regression analysis. Good government accounting knowledge was defined as an independent variable that correlated with and affected the efficiency of financial reporting of Mahasarakham University. professional knowledge professional skills and professional values There is a positive correlation and impact on overall financial reporting performance, which has been suggested from this research Emphasis should be placed on developing the potential of financial and accountants to be accountants who are aware of users of financial information. To be able to prepare financial reports that are accurate, complete, reliable, in accordance with standards and accounting policies for government agencies, and to formulate accounting policies and practices in a concrete way for the new generation of accountants to be able to perform their work effectively.

Keywords : Accounting knowledge, efficiency, financial reports

1. บทนำ

ในปัจจุบันการบริหารงานของหน่วยงานทั้งในภาครัฐหรือภาคเอกชนจำเป็นต้องมีการพัฒนาความรู้และความสามารถของบุคคลในองค์กรซึ่งมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะการพัฒนาความรู้และความสามารถทางด้านการบัญชี เนื่องจากการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีนั่นจะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี ซึ่งผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี คือ ผู้ที่จัดให้มีการทำบัญชีตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ตั้งแต่การลงบันทึกรายการไปจนถึงการวางระบบบัญชี การทำรายงานการเงินในรูปแบบต่าง ๆ ตลอดจนการวิเคราะห์ตีความหมายออกมาและรายงานต่อผู้บริหาร และหน่วยงานที่กำกับดูแล ซึ่งต้องมีความถูกต้อง แม่นยำ และมีความน่าเชื่อถือ ดังนั้นเพื่อให้ได้ข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ต่อทุก ๆ ฝ่าย ทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน ผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีจึงต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ และต้องมีการพัฒนาความรู้ ความสามารถด้านการบัญชี ที่มีการเปลี่ยนแปลง อยู่ตลอดเวลาอย่างต่อเนื่อง

ความรู้ด้านบัญชีภาครัฐที่ดี เป็นสิ่งจำเป็นในการปฏิบัติงานด้านบัญชี เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีของมหาวิทยาลัยมหาสารคามให้ถูกต้องตามมาตรฐานและนโยบายการบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งปัญหาในการทำงานด้านบัญชีที่เกิดขึ้นเป็นอุปสรรคที่ทำให้ผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีไม่สามารถที่จะจัดทำรายงานการเงินได้ตรงตามเวลา และถูกต้องตามรูปแบบที่กรมบัญชีกลางกำหนดไว้ เป็นเหตุให้เกิดความบกพร่อง ที่เกี่ยวกับการจัดทำบัญชีในอนาคต ซึ่งนักบัญชีมืออาชีพ (Professional Accountants) นั้นจะต้องประกอบด้วยความรู้ความสามารถทางวิชาชีพบัญชี ได้แก่ 1) ความรู้ทางวิชาชีพ (Professional Accountants) 2) ทักษะวิชาชีพ (Professional Skills) และ 3) คุณค่าทางวิชาชีพ (Professional Values) ดังนั้น ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในด้านการเงินการบัญชี และงบประมาณที่มีต้องเพียงพอและต้องบริหารด้วยความโปร่งใส สามารถ

ตรวจสอบได้ตามหลักธรรมาภิบาล และผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีจะต้องมีความรู้ความสามารถในทางวิชาชีพที่เพียงพอต่อการสร้างความเชื่อมั่นให้กับบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเพื่อให้มั่นใจได้ว่ารายงานการเงินได้ผ่านการจัดทำและวิเคราะห์จากผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีที่มีองค์ประกอบของความรู้ความสามารถที่ครบถ้วนในทุก ๆ ด้าน นอกจากนั้นนักบัญชีจะต้องมีมาตรฐานในการปฏิบัติงาน โดยการประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพและมาตรฐานทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง ปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวังรอบคอบ การที่นักบัญชีมีความรู้ความสามารถและมีมาตรฐานในการปฏิบัติงานก่อให้เกิดการรายงานงบการเงินที่ถูกต้องและมีคุณภาพ (สภาวิชาชีพบัญชีในพระราชบัญญัติ, 2553)

ประสิทธิภาพการจัดทำรายงานการเงิน เป็นผลลัพธ์ที่เกิดจากการนำเสนอรายงานการเงินตามลักษณะเชิงคุณภาพ และมาตรฐานการบัญชีที่เหมาะสม เป็นคุณลักษณะที่ทำให้ข้อมูลในรายงานการเงินมีประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงิน มีความสำคัญ สำหรับผู้บริหารในการใช้เป็นข้อมูลที่แสดงถึงผลการบริหารงานที่ผ่านมาของฝ่ายบริหาร ทั้งยังเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบจากหน่วยงานที่กำกับดูแลออกกฎระเบียบ ซึ่งเป็นผลขั้นสุดท้ายที่ได้รับจากกระบวนการทางบัญชีที่มีการสรุปเป็นรายละเอียดต่าง ๆ ของข้อมูลจากการดำเนินกิจกรรมของหน่วยงานตลอดระยะเวลาบัญชีที่ผ่านมา โดยมีการจัดทำขึ้นภายใต้ข้อสมมติฐานที่สำคัญ ซึ่งถูกกำหนดขึ้นจากการประมวลผลจากหลักและวิธีการปฏิบัติ เพื่อให้การจัดทำรายงานการเงินของนักบัญชีสามารถปฏิบัติได้ในแนวทางและผู้ใช้ข้อมูลทางการเงินบัญชีได้รับข้อมูลที่ต้องการครบถ้วนตามความเหมาะสม ดังนั้น การจัดทำรายงานการเงินที่มีประสิทธิภาพต้องคำนึงถึงลักษณะเชิงคุณภาพของงบการเงินที่เป็นคุณสมบัติที่ทำให้ข้อมูลในรายงานการเงินมีประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงิน อันประกอบด้วย ความเข้าใจได้ (Understandability) ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (Relevance) ความเชื่อถือได้ (Reliability) และเปรียบเทียบกันได้ (Comparability) (กระทรวงการคลัง กรมบัญชีกลาง, 2561) ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความสำคัญสำหรับการวางแผนในอนาคตทางด้านงบประมาณการเงินของหน่วยงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งจะต้องมีการจัดทำรายงานการเงินของหน่วยงานเสนอต่อหน่วยงานที่กำกับดูแล

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ. 2537 เป็นนิติบุคคลเทียบเท่ากรม สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ปัจจุบันสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และเป็นสถานศึกษาของรัฐ ทำการสอน การวิจัย ส่งเสริมงานวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เพื่อให้การพัฒนาและการดำเนินงานตามภารกิจของมหาวิทยาลัยเป็นไปอย่างสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพอันจะนำไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ สามารถดำเนินการจัดการในการบริหารงาน มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการ มีรายได้ทั้งที่รัฐบาลรายได้จากการลงทะเบียนเรียน และรายได้อื่นที่กำหนดให้เป็นรายได้ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม แต่ปัญหาภายในที่มหาวิทยาลัยที่ประสบอยู่ ก็คือปัญหาด้านการเงินการบัญชีที่เป็นส่วนงานหนึ่ง ที่มีความสำคัญในการให้ข้อมูลสำคัญทางด้านการเงิน การตัดสินใจแก่ผู้บริหาร และส่วนงานต่าง ๆ ซึ่งปัญหาในการทำงานทางด้านการเงินการบัญชีที่เกิดขึ้นเป็นอุปสรรคที่ทำให้ผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีไม่สามารถที่จะจัดทำรายงานการเงินได้ตรงตามเวลา และถูกต้องตามรูปแบบที่กรมบัญชีกลางกำหนดไว้

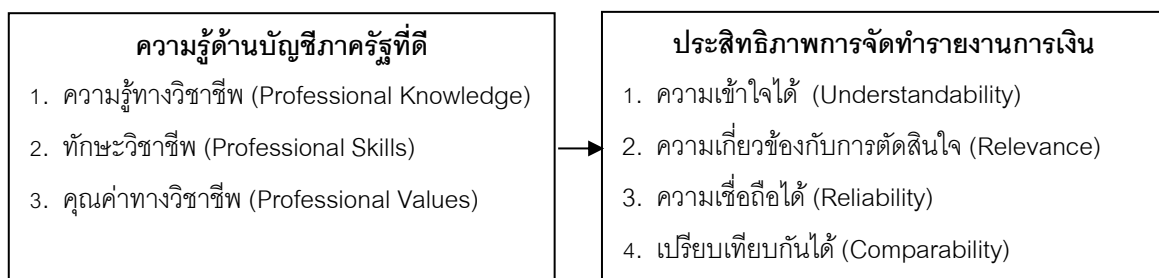
จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาวิจัยผลกระทบของความรู้ด้านบัญชีภาครัฐที่มีต่อประสิทธิภาพการจัดทำรายงานการเงินของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบว่าความรู้ด้านบัญชีภาครัฐที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำรายงานการเงินของมหาวิทยาลัยมหาสารคามหรือไม่ อย่างไร ซึ่ง จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักวิชาการการเงินและบัญชีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัย สามารถ

นำไปใช้ในการพัฒนานักวิชาการการเงินและบัญชีของมหาวิทยาลัยมหาสารคามให้สามารถจัดทำรายงานการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การวางแผนการบริหารจัดการองค์กรต่อไป

2. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสมมติฐานของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ความรู้ด้านบัญชีภาครัฐที่ดีได้ถูกกำหนดให้เป็นตัวแปรอิสระและมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการจัดทำรายงานการเงินของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม จากวัตถุประสงค์ข้างต้นสามารถสรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย ได้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 โมเดลของความรู้ด้านบัญชีภาครัฐที่ดี และประสิทธิภาพการจัดทำรายงานการเงิน

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ด้านบัญชีภาครัฐที่ดี

ความรู้ด้านบัญชีภาครัฐที่ดี (Good Government Accounting Knowledge) หมายถึง หลักการแนวคิด สมมติฐาน และหลักการในการปฏิบัติทางการบัญชีภาครัฐ ที่สะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการจัดทำรายงานการเงินให้เป็นไปตามโครงสร้างของทฤษฎีการบัญชีและมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ เพื่อให้สามารถอธิบายรายการและเหตุการณ์ทางการบัญชีได้ ซึ่งความรู้ด้านบัญชีภาครัฐที่ดีมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ด้าน ดังนี้ 1) ความรู้ทางวิชาชีพ (Professional Knowledge) ความรู้ในด้านวิชาชีพบัญชีรวมถึงการบัญชีการเงิน รายงานการเงิน การควบคุมและการตรวจสอบภายใน จรรยาบรรณวิชาชีพเพื่อสามารถตรวจสอบงบการเงินและรายงานผลการสอบทานงบการเงินขององค์กรได้อย่างถูกต้องตามหลักมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ 2) ทักษะทางวิชาชีพ (Professional Skills) หมายถึง ความชำนาญในการปฏิบัติงานที่มีต่อวิชาชีพบัญชีภาครัฐ ได้แก่ ทักษะในการใช้เหตุผล ทักษะในการปฏิสัมพันธ์ และทักษะในการสื่อสาร รวมทั้งความเชื่อมั่นศรัทธาและจิตใจต่อองค์กรและเพื่อร่วมงานทุกคนมีความสัมพันธ์ที่ดี การวางตัวเป็นกลาง การรู้จักการกาลเทศะ และการมีทัศนคติที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน และ 3) คุณค่าทางวิชาชีพ (Professional Values) หมายถึง ความตั้งใจในการปฏิบัติงานอย่างมีคุณธรรม ความเที่ยงธรรม ความซื่อสัตย์ สุจริต ความเป็นอิสระตามมาตรฐานของวิชาชีพ มารยาทของวิชาชีพความสำนึกกับผิชอบทางสังคม ความตระหนักเกี่ยวกับประโยชน์ของสาธารณะชน ความตั้งใจที่จะเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การให้การศึกษาและความชำนาญต้องทำให้ นักวิชาชีพบัญชีตระหนักถึงคุณค่าแห่งวิชาชีพและปฏิบัติตนอย่างมีคุณธรรมเพื่อประโยชน์ต่อสังคมและวิชาชีพ

2.2 แนวคิดการจัดทำรายงานการเงิน

การจัดทำบัญชีและรายงานการเงินของหน่วยงานของรัฐเป็นส่วนหนึ่งที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 มาตรา 68 ที่บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐที่มีรัฐวิสาหกิจและทุนหมุนเวียนจัดทำ

บัญชีและรายงานการเงินตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังกำหนด และมาตรา 70 บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐจัดทำรายงานการเงินประจำปีงบประมาณหรือรอบปีบัญชีอื่นใดตามที่ได้ตกลงกับกระทรวงการคลัง

กรมบัญชีกลาง ได้กำหนดความหมายของรายงานการเงินรวม หมายถึง รายงานการเงินที่หน่วยงานทางเศรษฐกิจนำเสนอเสมือนว่าเป็นหน่วยงานเดียว (หลักการและนโยบายการบัญชีภาครัฐ, 2561) ซึ่งมีหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำรายงานการเงินประจำปี โดยที่พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 มาตรา 70 บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐ จัดทำรายงานการเงินประจำปีงบประมาณ ตามที่หลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด โดยมีหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำรายงานการเงินประจำปี ดังนี้

- 1) เกณฑ์การจัดทำรายงานการเงิน ให้หน่วยงานของรัฐจัดทำรายงานการเงินตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ
- 2) ความรับผิดชอบของผู้บริหารต่อรายงานการเงิน ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดทำและการนำเสนอรายงานการเงิน โดยให้ผู้อำนวยการกองคลัง หรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นใดที่ปฏิบัติงานเช่นเดียวกันลงนามเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดทำรายงานการเงินและนำเสนอรายงานการเงินให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐลงนามผู้อนุมัติ
- 3) องค์ประกอบของรายงานการเงิน การจัดทำรายงานการเงินให้มีองค์ประกอบอย่างน้อย ดังนี้ งบแสดงฐานะการเงิน งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน และหมายเหตุประกอบงบการเงิน
- 4) ขอบเขตของข้อมูลในรายงานการเงิน การแสดงรายการข้อมูลทางการเงินและบัญชีในรายงานการเงิน ให้หน่วยงานของรัฐจัดทำรายงานการเงินและให้มีข้อมูลทางการเงินและบัญชีประกอบด้วย เงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ เงินรายได้แผ่นดิน และเงินอื่นใด รวมทั้งการก่อหนี้
- 5) รูปแบบการนำเสนอรายงานการเงินของหน่วยงานของรัฐ ให้หน่วยงานของรัฐจัดทำรายงานการเงินประจำปีเพื่อส่งให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบและส่งให้กระทรวงการคลังจัดทำรายงานการเงินรวมภาครัฐรวมทั้งเผยแพร่ต่อสาธารณะ ตามรูปแบบการนำเสนอรายงานการเงิน ตามที่กรมบัญชีกลางกำหนด
- 6) รอบระยะเวลาบัญชี การจัดทำรายงานการเงินของหน่วยงานของรัฐให้มีรอบระยะเวลาเป็นไปตามปีงบประมาณ (ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม – 30 กันยายนของปีถัดไป)
- 7) การนำส่งรายงานการเงิน เมื่อสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี ให้หน่วยงานของรัฐนำส่งรายงานการเงินภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเพื่อตรวจสอบ และนำส่งกระทรวงการคลังด้วย

2.3 ความรู้เกี่ยวกับหลักการและนโยบายการบัญชีภาครัฐ

2.3.1 หลักการบัญชีทั่วไป หน่วยงานที่เสนอรายงาน เป็นหน่วยงานของรัฐที่เป็นหน่วยงานที่เสนอรายงานและจะต้องจัดทำรายงานการเงินเพื่อวัตถุประสงค์ทั่วไปส่งให้กระทรวงการคลังเพื่อจัดทำรายงานการเงินรวมภาครัฐ คือ หน่วยงานของรัฐตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 ซึ่งได้แก่ หน่วยงานทั้งหมดที่อยู่ในความควบคุมของรัฐบาล หน่วยงานที่ดำเนินงานโดยใช้เงินทั้งหมดหรือเงินส่วนใหญ่จากเงินงบประมาณ รวมทั้งหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กฎหมายกำหนด

2.3.2 หลักการและนโยบายการบัญชีเกี่ยวกับสินทรัพย์ หน่วยงานจะรับรู้สินทรัพย์ในงบแสดงฐานะการเงิน และการรับรู้สินทรัพย์ พิจารณาว່ารายการใดจะรับรู้เป็นสินทรัพย์จะต้องเข้าหลักเกณฑ์ 2 ประการ ได้แก่

2.3.2.1 ความหมายของสินทรัพย์ หมายถึง ทรัพยากรที่อยู่ในความควบคุมของหน่วยงานซึ่งเป็นผลจากเหตุการณ์ในอดีต และคาดว่าจะทำให้เกิดประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคต หรือศักยภาพ ในการให้บริการเพิ่มขึ้นแก่หน่วยงาน

2.3.2.2 เกณฑ์การรับรู้สินทรัพย์ มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่หน่วยงานจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตจากสินทรัพย์นั้น และมูลค่าของสินทรัพย์นั้นสามารถวัดได้อย่างมีเหตุผลน่าเชื่อถือ

2.3.3 หลักการและนโยบายการบัญชีเกี่ยวกับหนี้สิน หน่วยงานจะรับรู้หนี้สินในงบแสดงฐานะการเงิน การรับรู้หนี้สิน พิจารณารายการใดจะเป็นหนี้สินจะต้องเข้าหลักเกณฑ์ 2 ประการ ได้แก่

2.3.3.1 ความหมายของหนี้สิน หมายถึง ภาระผูกพันในปัจจุบันของหน่วยงานซึ่งเป็นผลจากเหตุการณ์ในอดีตโดยที่การปลดปล่อยภาระนั้นคาดว่าจะส่งผลต่อการสูญเสียทรัพยากรของหน่วยงานที่อยู่ในรูปของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคต หรือศักยภาพในการให้บริการ

2.3.3.2 เกณฑ์การรับรู้หนี้สิน มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่หน่วยงานจะสูญเสียทรัพยากรที่มีประโยชน์เชิงเศรษฐกิจเพื่อนำไปชำระภาระผูกพันนั้น และมูลค่าของภาระผูกพันที่จะต้องชำระนั้นสามารถวัดได้อย่างมีเหตุผลน่าเชื่อถือ

2.3.4 นโยบายการบัญชีสำหรับส่วนทุน

2.3.4.1 หน่วยงานจะบันทึกบัญชีทุนเมื่อเริ่มตั้งหน่วยงานหรือเมื่อเริ่มปฏิบัติตามระบบบัญชีเกณฑ์คงค้าง โดยหน่วยงานจะต้องสำรวจสินทรัพย์และหนี้สินเพื่อตั้งยอดบัญชีด้วยจำนวนผลต่างระหว่างสินทรัพย์และหนี้สินในบัญชีทุน

2.3.4.2 รายได้สูง/(ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสะสม จะแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินของหน่วยงานที่สะสมมาในแต่ละรอบระยะเวลาบัญชี ซึ่งหน่วยงานจะนำมาบันทึกเพิ่มหรือลดส่วนทุนหรือสินทรัพย์สุทธิ ณ วันที่จัดทำรายงาน

2.3.5 หลักการและนโยบายการบัญชีเกี่ยวกับรายได้ หน่วยงานจะรับรู้รายได้ในงบแสดงผลการดำเนินงานและมีเกณฑ์การรับรู้ ดังนี้

2.3.5.1 ความหมายของรายได้ หมายถึง กระแสไหลเข้าของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจหรือศักยภาพในการให้บริการในระหว่างงวดการรายงานซึ่งส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นในสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน แต่ไม่รวมถึงการเพิ่มขึ้นที่เกี่ยวข้องกับส่วนสมทบจากผู้เป็นเจ้าของ

2.3.5.2 มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ในการเกิดขึ้นของรายได้ และสามารถวัดมูลค่าของรายการดังกล่าวได้อย่างมีเหตุผลน่าเชื่อถือ

2.3.6 หลักการและนโยบายการบัญชีเกี่ยวกับค่าใช้จ่าย หน่วยงานจะรับรู้ค่าใช้จ่ายในงบแสดงผลการดำเนินงานมีเกณฑ์การรับรู้ ดังนี้

2.3.6.1 ความหมายของค่าใช้จ่าย หมายถึง ผลประโยชน์เชิงเศรษฐกิจหรือศักยภาพในการให้บริการที่ลดลงในงวดการรายงาน โดยอยู่ในรูปของกระแสไหลออก หรือการใช้ซึ่งสินทรัพย์ต่าง ๆ หรือการก่อหนี้ต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการลดลงในส่วนของสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน ทั้งนี้ ไม่รวมรายการที่เกี่ยวข้องกับการจัดสรรให้แก่ผู้เป็นเจ้าของ

2.3.6.2 มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ในการเกิดขึ้นของค่าใช้จ่าย และสามารถวัดมูลค่าของค่าใช้จ่ายได้อย่างมีเหตุผลน่าเชื่อถือ

2.4 สมมุติฐานของการวิจัย

ความรู้ด้านบัญชีภาครัฐที่มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการจัดทำรายงานการเงินของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2.5 ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 98 คน
2. พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
3. ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล วันที่ 1 - 30 เมษายน พ.ศ. 2564

2.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม หมายถึง นักวิชาการเงินและบัญชีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม หรือผู้ที่มีตำแหน่งอื่นที่ทำหน้าที่จัดทำบัญชี การเก็บรวบรวม บันทึก จำแนกรายงานและจัดทำข้อมูลทางการเงินเพื่อประโยชน์แก่บุคคลที่เกี่ยวข้องและสามารถนำไปใช้ ในการวิเคราะห์ทางการเงิน การจัดทำงบประมาณ การปรับปรุงบัญชี
2. ความรู้ด้านบัญชีภาครัฐที่ดี (Good Government Accounting Knowledge) หมายถึง หลักการแนวคิดสมมติฐาน และหลักการในการปฏิบัติทางการบัญชีภาครัฐ ที่สะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการจัดทำรายงานการเงินให้เป็นไปตามโครงสร้างของทฤษฎีการบัญชีและมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ และนโยบายการบัญชีภาครัฐ เพื่อให้สามารถอธิบายรายการและเหตุการณ์ทางการบัญชีได้
3. ประสิทธิภาพการจัดทำรายงานการเงิน (The Efficiency of Financial Reporting) หมายถึง การจัดทำรายงานการเงินตามลักษณะเชิงคุณภาพหลักของงบการเงิน เพื่อเสนอข้อมูลทางการเงินซึ่งสามารถแสดงให้เห็นถึงผลการดำเนินงาน ฐานะการเงินหรือการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินที่มีประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงิน

2.7 ความสำคัญของการวิจัย

1. ใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการพัฒนาความรู้ด้านการจัดทำบัญชีภาครัฐที่ดีให้กับบุคลากรมหาวิทยาลัยมหาสารคามให้เกิดประสิทธิภาพ และสามารถปฏิบัติงานให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การบันทึกบัญชีของหน่วยงานภาครัฐที่กรมบัญชีกลางกำหนด
2. ใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศให้กับผู้บริหารของมหาวิทยาลัยมหาสารคามในการทราบระดับความรู้ด้านบัญชีภาครัฐที่ดีของผู้ปฏิบัติงานมีประเด็นใดที่ส่งผลให้การทำงานเกิดประสิทธิภาพ และประเด็นใดที่จะต้องสนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรสามารถจัดทำรายงานการเงินได้อย่างมีคุณภาพ

2.8 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ผลกระทบของความรู้ด้านบัญชีภาครัฐที่ดีที่มีต่อประสิทธิภาพการจัดทำรายงานการเงินของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิด ดังนี้

1. ความรู้ด้านบัญชีภาครัฐที่ดี ประกอบด้วย (อัมพร เทียงตระกูล, 2557 : 9)
 - 1.1 ความรู้ทางวิชาชีพ (Professional Knowledge)
 - 1.2 ทักษะวิชาชีพ (Professional Skills)
 - 1.3 คุณค่าทางวิชาชีพ (Professional Values)
2. ประสิทธิภาพการจัดทำรายงานการเงิน ประกอบด้วย (กระทรวงการคลัง กรมบัญชีกลาง, 2561 :

7-10)

- 2.1 ความเข้าใจได้ (Understandability)
- 2.2 ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (Relevance)
- 2.3 ความเชื่อถือได้ (Reliability)
- 2.4 เปรียบเทียบกันได้ (Comparability)

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 กระบวนการและวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 98 คน (กองการเจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2564 : เว็บไซต์)

ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามจำนวน 98 ชุด ในระหว่างวันที่ 1 เมษายน – 30 เมษายน 2564 โดยได้ยื่นหนังสือถึงคณะหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เมื่อครบกำหนดในการเก็บแบบสอบถามได้รับแบบสอบถามทั้งสิ้น 98 ชุด เป็นแบบสอบถามที่ถูกต้องและครบถ้วน มีอัตราผลตอบแทนร้อยละ 100

3.2 การวัดคุณลักษณะของตัวแปร

ความรู้ด้านบัญชีภาครัฐที่ดี ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 15 คำถาม ครอบคลุมเนื้อหาความรู้ด้านบัญชีภาครัฐที่ดี 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านความรู้ในวิชาชีพ ประกอบด้วย 5 คำถาม โดยครอบคลุมเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการปฏิบัติงานตามระบบ GFMS การบริหารงานการเงินการคลังภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ ตลอดจนสามารถนำมาปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม ระบบบัญชีและขั้นตอนการปฏิบัติงานทางการบัญชีตามหน้าที่ความรับผิดชอบ การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องในเรื่องความรู้ทางการบัญชี ทั้งการเข้ารับการอบรม สัมมนา และการอ่านเอกสารที่เกี่ยวข้องอยู่เสมอและความรู้ในด้านอื่นที่เกี่ยวข้องกับการบัญชี และสามารถนำมาใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม เช่นความรู้เกี่ยวกับระเบียบการเงิน ระเบียบงบประมาณ ระเบียบพัสดุ เป็นต้น 2) ด้านทักษะทางวิชาชีพ ประกอบด้วย 5 คำถาม โดยครอบคลุมเกี่ยวกับการวิเคราะห์รายการทางบัญชีได้อย่างถูกต้องในแต่ละกรณี ไม่มีข้อผิดพลาดในการปฏิบัติหน้าที่ การปรับปรุงกระบวนการทำงานในหน้าที่อยู่เสมอ เพื่อให้เกิดความถูกต้อง แม่นยำ และรวดเร็ว การนำเสนอรายงานและบทวิเคราะห์ที่เกี่ยวข้องกับการบัญชีแก่ผู้บริหารที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการตัดสินใจในการบริหารหน่วยงาน การจัดทำรายงานต่าง ๆ ถูกต้องตาม กฎ ระเบียบ และมาตรฐานทางวิชาชีพ. นำประสบการณ์ด้านการปฏิบัติงานด้านการบัญชี มาใช้ในการพัฒนาองค์กร และ 3) ด้านคุณค่าทางวิชาชีพ บัญชี ประกอบด้วย 5 คำถาม โดยครอบคลุมเกี่ยวกับการตระหนักถึงจริยธรรมวิชาชีพบัญชีอยู่เสมอในการปฏิบัติหน้าที่ การให้ความสำคัญต่อผลกระทบของการใช้ข้อมูลก่อนที่จะนำเสนอรายงานต่าง ๆ ทุกครั้ง มุ่งเน้นการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เป็นนักบัญชีที่ดี และนำพาองค์กรสู่ความสำเร็จ ตระหนักถึงการปกป้องผลประโยชน์ของส่วนรวมอยู่เสมอในการปฏิบัติหน้าที่ทางการบัญชี และการใส่ใจต่อการประพฤติปฏิบัติตนในการเป็นแบบอย่างที่ดี เพื่อดำรงไว้ซึ่งเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพบัญชี

ประสิทธิภาพการจัดทำรายงานการเงิน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 15 คำถาม ครอบคลุมเนื้อหาประสิทธิภาพการจัดทำรายงานการเงิน 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านความเข้าใจได้ ประกอบด้วย 5 คำถาม โดยครอบคลุมเกี่ยวกับการตระหนักถึงการจัดทำรายงานการเงินโดยให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถเข้าใจในข้อมูลที่นำเสนอและใช้ประโยชน์ต่อการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ มุ่งเน้นให้ข้อมูลที่ปรากฏในรายงานการเงินสะท้อนถึงเหตุการณ์ที่รายงานได้อย่างถูกต้องตรงประเด็น เข้าใจง่าย คำนึงถึงความรู้

ความสามารถของผู้ใช้ข้อมูลอยู่เสมอในการจัดทำรายงานการเงิน ความสำคัญต่อการจัดทำรายงานการเงินที่เหมาะสมกับผู้ใช้งานทั้งด้านรูปแบบ ภาษา และปริมาณข้อมูล และการแสดงรายละเอียดประกอบแต่ละรายการในรายงานการเงินเพื่อให้ผู้ใช้รายงานการเงินเกิดความเข้าใจที่ถูกต้องในสาระสำคัญ 2) ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ประกอบด้วย 5 คำถาม โดยครอบคลุมเกี่ยวกับความสำคัญกับการวิเคราะห์ความต้องการด้านสารสนเทศทางการเงินของผู้บริหาร มุ่งเน้นจัดเตรียมข้อมูลทางการเงินที่ช่วยในการพยากรณ์เหตุการณ์ในอนาคต การจัดเตรียมข้อมูลและเสนอรายงานทางการเงินทันต่อการตัดสินใจของผู้บริหารอยู่เสมอ การประเมินผลการใช้ประโยชน์ของรายงานทางการเงินเพื่อการตัดสินใจของผู้บริหารอยู่เป็นประจำ และการประเมินความเหมาะสมของกระบวนการจัดทำรายงานการเงินอย่างสม่ำเสมอ 3) ความเชื่อถือได้ ประกอบด้วย 5 คำถาม โดยครอบคลุมเกี่ยวกับความสำคัญต่อการจัดทำรายงานตรงตาม ภาวะเปรียบเทียบที่เกี่ยวข้อ ความสำคัญต่อการปฏิบัติขั้นตอนต่าง ๆ เกี่ยวกับการบัญชีตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อ มุ่งเน้นในการนำเสนอรายงานตามเนื้อหาและความเป็นจริงเชิงเศรษฐกิจ การให้ความรู้สำคัญต่อการวางระบบการตรวจสอบเพื่อยืนยันความถูกต้องของข้อมูลในรายงานทางการเงิน และตระหนักถึงการหาวิธีการจัดข้อผิดพลาดที่มีสาระสำคัญตลอดกระบวนการทางบัญชี และ 4) การเปรียบเทียบกันได้ ประกอบด้วย 5 คำถาม โดยครอบคลุมเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติทางบัญชี (นโยบายการบัญชี) เดียวกันทุกงวดบัญชี การรายงานข้อมูลในลักษณะการเปรียบเทียบกับข้อมูลเดียวกับของงวดบัญชีก่อน ความสำคัญต่อการให้ข้อมูลที่เพียงพอ เช่น การให้ข้อมูลในงบประมาณเพื่อรายละเอียดแนบเป็นต้น เพื่อให้แน่ใจว่าผู้ใช้ข้อมูลประเมินเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้อง การจัดประเภทของรายการในรายงานทางการเงิน ตามที่กำหนดในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ และการจัดประเภทของรายการในรายงานทางการเงินแบบเดียวกันทุกงวด โดยเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการจัดประเภทได้มีการเปิดเผยข้อมูลไว้อย่างชัดเจน

3.3 คุณภาพของเครื่องมือวัด

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่แก้ไขตามผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะไปทดลองใช้ (Try-out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คนแรก ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบการหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Discriminant Power) โดยใช้เทคนิค Item - total Correlation ซึ่งความรู้ด้านบัญชีภาครัฐที่ดี มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.527 – 0.852 และประสิทธิภาพการจัดทำรายงานทางการเงินได้ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.632 – 0.932 ซึ่งสอดคล้องกับ Nunnally (1978) ได้นำเสนอว่า การทดสอบค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อเกิน 0.40 เป็นค่าที่ยอมรับได้ ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability Test) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งความรู้ด้านบัญชีภาครัฐที่ดี มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา อยู่ระหว่าง 0.884 – 0.906 และประสิทธิภาพการจัดทำรายงานทางการเงิน มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา อยู่ระหว่าง 0.912 – 0.958 ซึ่งสอดคล้องกับ สมบัติ ท้ายเรือคำ (2552) ได้เสนอว่า เกณฑ์การพิจารณาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม 0.60 ขึ้นไป ถือว่าเครื่องมือมีคุณภาพในระดับดีมาก เป็นค่าที่ยอมรับได้

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ร้อยละ (Percentage)

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.1 การหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Discriminant Power) โดยใช้เทคนิค Item-total Correlation

2.2 การหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบคุณลักษณะตัวแปร คือ การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่าง ตัวแปรอิสระ (Multicollinearity Test) โดยใช้ Variance Inflation Factor (VIFs)

4. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่

4.1 t-test

4.2 F-test

4.3 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Multiple Correlation Analysis)

4.4 การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

4. ผลลัพธ์การวิจัยและอภิปรายผล

ข้อมูลทั่วไปของแบบสอบถามที่ตอบกลับ พบว่า ผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 30-40 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี ตำแหน่งงาน พนักงานมหาวิทยาลัยประสบการณ์ในการทำงานด้านบัญชีภาครัฐ มากกว่า 7 ปี และรายได้ต่อเดือนมากกว่า 25,000 บาท

ตาราง 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ด้านบัญชีภาครัฐที่ดี และประสิทธิภาพการจัดทำรายงานการเงิน โดยรวมและเป็นรายด้านของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตัวแปร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
ความรู้ด้านบัญชีภาครัฐที่ดี			
1. ด้านความรู้ทางวิชาชีพ	3.61	0.71	มาก
2. ด้านทักษะวิชาชีพ	3.85	0.71	มาก
3. ด้านคุณค่าทางวิชาชีพ	4.40	0.59	มาก
โดยรวม	3.94	0.59	มาก
ประสิทธิภาพการจัดทำรายงานการเงิน			
1. ด้านความเข้าใจได้	4.13	0.66	มาก
2. ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ	4.02	0.70	มาก
3. ด้านความเชื่อถือได้	4.29	0.62	มาก
4. ด้านเปรียบเทียบกันได้	4.15	0.75	มาก
โดยรวม	4.15	0.60	มาก

จากตาราง 1 พบว่า ผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ด้านบัญชีภาครัฐที่ดีโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านคุณค่าทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.40$) ด้านทักษะวิชาชีพ ($\bar{X} = 3.85$) และด้านความรู้ทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 3.61$) เนื่องจากผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีมีความรู้ความเข้าใจในระบบบัญชีและขั้นตอนการปฏิบัติงานทางการบัญชีตามหน้าที่ความรับผิดชอบ สามารถนำมาใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม เช่น ความรู้เกี่ยวกับระเบียบการเงิน ระเบียบงบประมาณ ระเบียบพัสดุ เป็นต้น และมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องในเรื่องความรู้ทางการบัญชี ทั้งการเข้ารับทราบอบรม สัมมนาและการอ่านเอกสารที่เกี่ยวข้องอยู่เสมอ เพื่อให้เกิดความถูกต้อง แม่นยำ และรวดเร็ว และมีได้นำประสบการณ์ด้านการปฏิบัติงานด้านการบัญชี มาใช้ในการพัฒนาองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรียาภรณ์ บุญอาษา (2561) พบว่า นักบัญชีบริษัทจำกัดในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ความสามารถทางวิชาชีพบัญชีโดยรวม ด้านความรู้ทางวิชาชีพ ด้านทักษะทางวิชาชีพ และด้านคุณค่าทางวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการจัดทำรายงานการเงินโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านความเชื่อถือได้ ($\bar{X} = 4.29$) ด้านเปรียบเทียบกันได้ ($\bar{X} = 4.15$) ด้านความเข้าใจได้ ($\bar{X} = 4.13$) และด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.02$) เนื่องจาก ผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีได้ตระหนักถึงการจัดทำรายงานการเงินโดยให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถเข้าใจในข้อมูลที่นำเสนอและใช้ประโยชน์ต่อการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ จัดเตรียมข้อมูลและเสนอรายงานทางการเงินทันต่อการตัดสินใจของผู้บริหารอยู่เสมอ ให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์ความต้องการด้านสารสนเทศทางการเงินของผู้บริหาร ให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติขั้นตอนต่าง ๆ เกี่ยวกับการบัญชีตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และให้ความรู้สำคัญต่อการวางระบบการตรวจสอบเพื่อยืนยันความถูกต้องของข้อมูลในรายงานทางการเงิน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรินทร์ บาระพรม (2561) พบว่า ผู้บริหารบริษัทจำกัดในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงิน โดยรวม ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ด้านความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม ด้านความสามารถเปรียบเทียบได้ ด้านความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ ด้านความทันเวลา และด้านความเข้าใจได้ อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิรมล เนื่องจิตติธะ (2553) พบว่า นักบัญชีมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงินโดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านความเข้าใจได้ ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ด้านความเชื่อถือได้ และด้านการเปรียบเทียบกันได้

ตาราง 2 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของความรู้ด้านบัญชีภาครัฐที่ดีกับประสิทธิภาพการรายงานการเงินโดยรวมของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตัวแปร	PR	PA	PS	PV	VIFs
$\bar{X}$	4.15	3.61	3.85	4.40	
S.D.	0.60	0.71	0.71	0.60	
PR		0.629*	0.674*	0.679*	
PA			0.768*	0.573*	2.500
PS				0.645*	2.876
PV					1.757

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 2 พบว่า ตัวแปรอิสระแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กันหรืออาจเกิดเป็น Multicollinearity ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการทดสอบ Multicollinearity โดยใช้ค่า VIFs ปรากฏว่าค่า VIFs ของตัวแปรอิสระ ความรู้ด้านบัญชีภาครัฐที่ดี มีค่าตั้งแต่ 1.757 – 2.876 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันแต่ไม่มีนัยสำคัญ (Black, 2006 : 585)

ตาราง 3 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยของความรู้ด้านบัญชีภาครัฐที่ดีกับประสิทธิภาพการจัดทำรายงานการเงินโดยรวมของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ความรู้ด้านบัญชีภาครัฐที่ดี	ประสิทธิภาพการจัดทำรายงานการเงินโดยรวม		t	p-value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	0.925	0.307	3.018	0.003*
ด้านความรู้ทางวิชาชีพ (PA)	0.166	0.090	1.854	0.067
ด้านทักษะทางวิชาชีพ (PS)	0.227	0.097	2.349	0.021*
ด้านคุณค่าทางวิชาชีพ (PV)	0.397	0.091	4.378	0.000*
F = 41.797 p = 0.000 Adj R ² = 0.558				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 3 พบว่า ความรู้ด้านบัญชีภาครัฐที่ดี ด้านทักษะทางวิชาชีพ (PS) และด้านคุณค่าทางวิชาชีพ (PV) มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการจัดทำรายงานการเงินโดยรวม (PR) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับความรู้ด้านบัญชีภาครัฐที่ดี ด้านความรู้ทางวิชาชีพ (PA) ไม่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการจัดทำรายงานการเงินโดยรวม (PR) เนื่องจาก ความรู้ความสามารถ เป็นการที่บุคคลมีความรู้ ทักษะ ทศนคติ และคุณลักษณะส่วนบุคคลหรือคุณสมบัติส่วนบุคคลที่สามารถวัดได้ ความเข้าใจในสาขางานที่ทำรวมถึงทักษะด้านการเรียนรู้อย่างชาญฉลาดเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพจนทำให้ผลงานนั้นมีคุณค่าสูงสุดหรือมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างยั่งยืน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างผลงานที่มีประสิทธิภาพและไม่มีประสิทธิภาพหรือผลการปฏิบัติงานที่สูงกว่ามาตรฐาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ภราดร จินดาวงศ์ (2549) กล่าวว่า หากการดำเนินการในปัจจุบันมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ เกิดประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ย่อมทำให้องค์กรประสบความสำเร็จเช่นเดียวกัน และสอดคล้องกับแนวคิดของ สมใจ ลักษณะ (2543) กล่าวว่า ปัจจัยที่สนับสนุนให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานคือ ความรู้ความสามารถและคุณสมบัติส่วนบุคคล ได้แก่ มีความกระตือรือร้น และการพัฒนาตนเอง เช่น เอาใจใส่จริงจัง มีมานะ อุทิศหาะปฏิบัติงานให้สำเร็จ แสวงหาความรู้ความชำนาญอยู่เสมอและพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไข ขอบกพร่องของตนเอง การปฏิบัติตามคำสั่งและมีระเบียบวินัย มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน เป็นผู้ตรงต่อเวลา และใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ มีความรู้ความเข้าใจในการระงับรักษา ดูแล การใช้เครื่องอุปกรณ์และทรัพย์สินต่าง ๆ ขององค์กรอยู่ในสภาพดีเสมอ และสามารถวิเคราะห์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาให้ทันต่อเหตุการณ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐวุฒิ ตันติเศรษฐ (2558) ที่พบว่า ความเป็นมืออาชีพของนักบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพของงบการเงินโดยรวม และงานวิจัยของ ปุณยนุช จอมเงิน (2555) ที่พบว่า ความรู้ทางการบัญชีที่ดีมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการจ้างงานการเงิน

5. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคตและประโยชน์ของงานวิจัย

5.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

5.1.1 ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์หรือหาปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการจัดทำรายงานการเงิน เช่น ความเชี่ยวชาญในวิชาชีพบัญชี การพัฒนาตนเอง เป็นต้น เพื่อหาปัจจัยอื่นที่ทำให้ทักวิชาการการเงินและบัญชีสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

5.1.2 ควรศึกษาผลกระทบของความรู้ด้านบัญชีภาครัฐที่ดีที่มีต่อประสิทธิภาพการจัดทำรายงานการเงินกับกลุ่มตัวอย่างอื่นหรือหน่วยงานต่าง ๆ เช่น องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ธุรกิจ SME เป็นต้น เพื่อศึกษาผลการวิจัยว่าหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งดำเนินกิจการที่แตกต่างกันออกไปมีผลการวิจัยเป็นอย่างไร

5.1.3 ควรศึกษาตัวแปรตามตัวแปรอื่น เช่น คุณภาพการปฏิบัติงาน ผลการปฏิบัติงาน เป็นต้น เพื่อสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนานักวิชาการการเงินและบัญชีให้ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการตัดสินใจของผู้บริหารต่อไป

5.1.4 ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยไม่ได้กำหนดกรอบแนวคิดที่มีตัวแปรแทรกที่อาจมีผลต่อความรู้ด้านบัญชีภาครัฐกับประสิทธิภาพการจัดทำรายงานการเงิน เช่น สภาพแวดล้อมภายในองค์กร นโยบายการบริหารจัดการองค์กร เป็นต้น

5.1.5 ควรเพิ่มวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม เป็นการสอบถามแบบเชิงลึก โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกรายบุคคล เป็นการซักถามพูดคุยกันระหว่างผู้สัมภาษณ์และผู้ให้สัมภาษณ์ เป็นการถามเจาะลึกคำตอบอย่างละเอียดถี่ถ้วน เพื่อให้ได้ข้อมูลอย่างละเอียด ครบถ้วน

5.1 ประโยชน์ของการวิจัย

5.2.1 ผู้บริหารมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพของนักวิชาการการเงินและบัญชีให้เป็นผู้จัดทำบัญชีที่ตระหนักถึงผู้ใช้ข้อมูลทางการเงิน ให้สามารถจัดทำรายงานการเงินได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน เชื่อถือได้ เป็นไปตามมาตรฐานและนโยบายการบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ

5.2.2 ผู้บริหารมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ควรส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานบัญชีของมหาวิทยาลัย ได้พัฒนาความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานบัญชีอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานที่มีความถูกต้อง ทันเวลา ครบถ้วน และน่าเชื่อถือได้ของข้อมูลทางการเงิน

5.2.3 ผู้บริหารมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ควรมุ่งเน้นการจัดทำบัญชีให้เกิดความเข้าใจได้ เชื่อถือได้ เป็นข้อมูลที่สามารถเปรียบเทียบกันได้ เพื่อให้ผู้ใช้ข้อมูลทางบัญชีมีความมั่นใจและสามารถนำไปสู่การตัดสินใจได้

5.2.4 ผู้บริหารมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ควรสนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติงานบัญชีของมหาวิทยาลัย ต้องตระหนักในถือปฏิบัติตนให้อยู่ภายใต้กรอบจรรยาบรรณวิชาชีพทางการเงิน เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานบัญชีด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และมีประสิทธิภาพต่อไป

5.2.5 ผู้บริหารมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ควรกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติทางการบัญชีอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติงานให้กับบัญชีรุ่นใหม่ให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

6. สรุปผลการวิจัย

ความรู้ด้านบัญชีภาครัฐที่ดี ด้านทักษะทางวิชาชีพ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการจัดทำรายงานการเงินโดยรวม ด้านความเชื่อถือได้ และความรู้ด้านบัญชีภาครัฐที่ดี ด้านคุณค่าทาง

วิชาชีพ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการจัดทำรายงานการเงินโดยรวม ด้านความเข้าใจได้ ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ด้านความเชื่อถือได้ และด้านการเปรียบเทียบกันได้ ดังนั้น ผู้บริหารควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพของนักวิชาการเงินและบัญชีให้เป็นผู้จัดทำบัญชีที่ตระหนักถึงผู้ใช้ข้อมูลทางการเงิน ให้สามารถจัดทำรายงานการเงินได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน เชื่อถือได้ เป็นไปตามมาตรฐานและนโยบายการบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ และเพื่อสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนานักวิชาการเงินและบัญชีให้ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการตัดสินใจของผู้บริหารต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการคลัง กรมบัญชีกลาง. (2561). *รูปแบบการนำเสนอรายงานการเงินของหน่วยงานของรัฐ*. กรุงเทพฯ : กระทรวงการคลัง.
- กระทรวงการคลัง กรมบัญชีกลาง. (2561). *หลักการและนโยบายการบัญชีภาครัฐ*. กรุงเทพฯ : กระทรวงการคลัง.
- ณัฐวุฒิ ตันติเศรฐ์. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของงบการเงินและประสิทธิผลในการตัดสินใจของ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารบริหารธุรกิจศรีนครินทรวิโรฒ*, 6(2), 20-35.
- นิรมล เนื่องจิตติธนะ. (2553). *ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการจัดการฐานข้อมูลกับคุณภาพรายงานการเงินในการทำงานของนักบัญชีธุรกิจโรงแรมในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปรียาภรณ์ บุญอาษา. (2561). *ความรู้ความสามารถทางวิชาชีพบัญชีของนักบัญชีบริษัทจำกัดในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. รายงานวิจัย. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ปณณนุช จอมเงิน. (2555). *ผลกระทบของความรู้ทางการบัญชีที่ดีที่มีต่อประสิทธิภาพการจัดทำงบการเงินขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พัชรินทร์ บาระพรม. (2561). *คุณภาพรายงานทางการเงินของบริษัทจำกัดในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. รายงานวิจัย. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ภราดร จินดาวงศ์. (2549). *การจัดการความรู้ KM Knowledge Management the Experience*. กรุงเทพฯ : ซีดับบลิวซี พรินท์ติ้ง.
- มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กองการเจ้าหน้าที่. (2564). สถิติบุคลากรแยกตามตำแหน่ง. ค้นเมื่อ 31 สิงหาคม 2564, จาก <https://shorturl.asia/Iro0a>
- สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (2553). *แม่บทการบัญชี*. กรุงเทพฯ : สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์.
- สมใจ ลักษณะ. (2543). *การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน*. กรุงเทพฯ : ธนธการพิมพ์.
- สมบัติ ท้ายเรือคำ. (2552). *ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 3. มหาสารคาม : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

อัมพร เทียงตระกูล. (2557). *ความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพและคุณค่าทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ภายใต้มาตรฐานสากลที่มีต่อการดำเนินงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของผู้ให้บริการกลุ่มสินค้า อุตสาหกรรมและกลุ่มเทคโนโลยีในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. ธุรกิจบัณฑิตย์ : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

Black, K. (2006). *Business Statistics for Contemporary Decision Making*. (4th ed). New York : John Wiley & Sons.

Nunnally, J. C. (1978). *Psychometric Theory*. 2nd ed. New York : McGraw-Hill Inc.